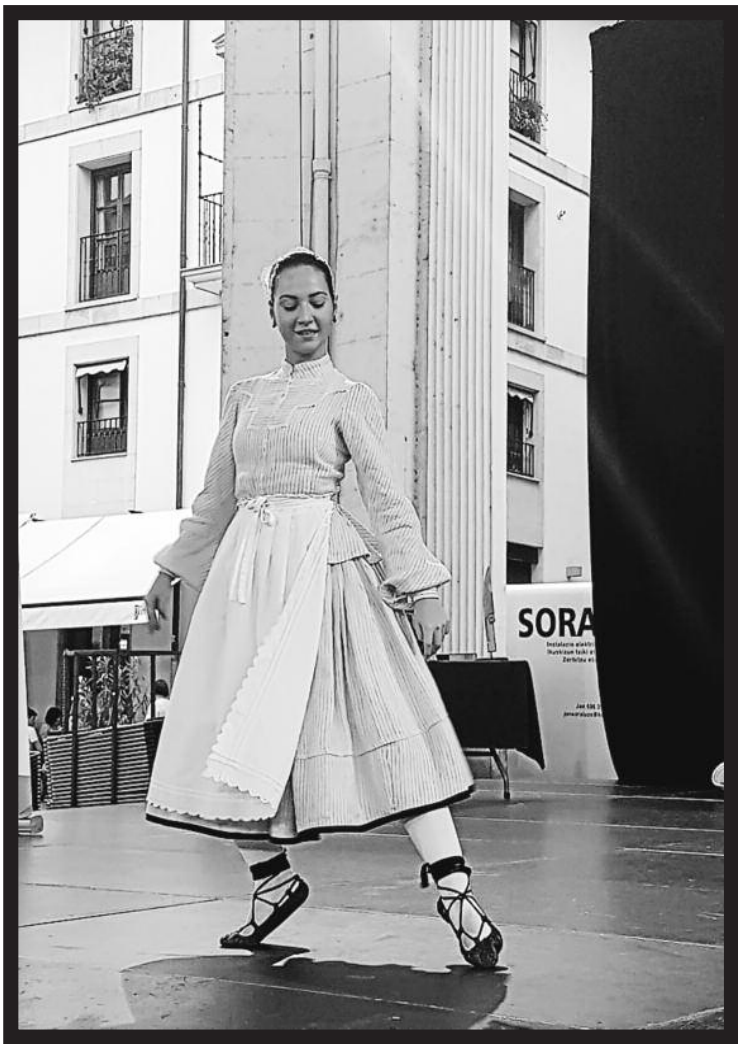

LURDES ESNAOLA

DANTZA IRAKASLEA

«Dantzariaren minutu bakoitzaren atzean ordu askotako lana dago»

Lurdes Esnaola dantzariak –txapelketetan aritua eta saritua– jardun du Katerin Artola entrenatzen azken urteotan. Oinkari dantza taldeko irakaslea da eta, horrez gain, Lezon aritzen da dantzariak trebatzen, banaka-banaka. «Niregana etortzen diren dantzari guztiak hartzen ditut. Gogoa eta ilusioa izatea da eskatzen diedan bakarra». Min hartuta dago eta azken hilabeteotan ez da ari dantzariak trebatzen. Baina larunbatean Ordizian izan zen, bere dantzariaren ondoan. «Txapelketaren egunean buruak dauka pisu handiena, burua hotz mantentzen jakiteak».

Zorionak, dagokizun parteagatik.

Oso pozik nago. Katerin oso-oso langilea da eta gogor lan egin du. Txapelketa oso gogorra da, dantzak gero eta luzeagoak direlako. Desafio bat eta soinu zahar bat segidan dantzatu behar dira, minutu eta erdi inguru bakoitza, topera. Ez da dantza ondo egin behar, oso ondo egin behar da eta horretarako sekulako indarra egin behar da. Dantzariaren minutu horren atzean ordu askotako lana dago. Jendea ez da horrekin konturatzen.

Euskal dantzari merezi duen balioa ematen al zaio?

Nire ustez, ez. Azken urteotan euskal dantza denbora-pasa bat balitz bezala hartzen dela iruditzen zait. Garai batean ez zen horrela. Nik ja baditut urte batzuk eta lehen dantza aldarrikapen bat zen, sentimendu bat, sustraitutako zerbait... Gaur egun ez zaio balio hori ematen. Eskola askotan, adibidez, eguerdian jartzen dituzte dantza klaseak, orduak betetzeko, eta hor etortzen zaizkizu haurrak sabela bete-bete eginda dantza egitera. Nola egingo dute, ba, ondo? Orokorrean, euskal dantzari ez zaio merezi duen balioa ematen. Kontua ez da bakarrik dantza erakustea edo ikastea, dantzaren bidez

Euskal Herriko kultura ezagutzea baizik. Adibidez, guk Lezon Euskal Herriko inauteri guztiak landu ditugu dantzen bidez. Bai haurrek eta bai gurasoek kultur ondare horren berri jaso dute dantzari esker. Jantziak garbitu eta plantxatu behar izan ez balituzte, jakingo al lukete gurasoek nolakoak ziren jantziak Bizkaian, Gipuzkoan, Araban...?

Txapelketak garrantzitsuak al dira?

Ni txapelketen aldekoa izan naiz beti. Beste kontu bat da txapelketa horiek nola kudeatzen diren. Nabarmena da txapelketetan aritzen diren taldeetan maila askoz hobe dutela. Gainera, dantzariarentzat pizgarri bat da. Futbolean dabilenak astebururo dauka partida. Eta dantza egiten duenak? Entseatu eta entseatu urtean ekitaldi pare bat egiteko... Txapelketan dabilenak uda guztia pasatzen du aureskua eta soinu zaharra entseatzen eta hori amaituta, fandango eta arin-arinarekin hasten da. Guk urte guztia txapelketetan pasatzen dugu eta haurrek pizgarri hori dute. Primeran ikasten dute dantzan. Askotan ikusiak gaude 12 urteko haurrak 18 urtekoak baino askoz hobeto dantzatzen. Lana eginez gero eta dantza seriotasunez hartuz gero, emaitzak etortzen dira.

Txapelketa garai betean, mina hartuta zaude.

Bai, eta sekulako ezusteko polita hartu dut. Laguntza asko izan dut. Pentsa, nire ikasle izandakoak eta nire alaba ari zaizkit laguntzen, beren artean lanak banatuz. Eta haurren finalaren egunean ere nire bi ikasle etorri ziren laguntzera. Lantalde ederra egin dugula konturatu naiz eta pozgarria da hori. Lezon entrenatzeko erabiltzen dugun lokala ere ikasle baten gurasoek uzten digute. Beti nire izena agertzen da, baina atzetik jende asko dago, lantalde oso bat. Denei eskerrak eman beharrean nago.

bezala garatzeko, hazteko. Horregatik joan nintzen Lurdesena Lezora. Gero Villabonako Oinkari taldean ere aritu nintzen, oso gustura, baina azkenean utzi egin behar izan nuen joan-etorrietan denbora asko galtzen nuelako eta ez nintzelako iristen», esan du.

Bereziki dantza tradizionala gustatzen zaio, baina garaikidean ere aritzen da. «Dantza tradizionala gustatzen zait, txikitatik horixe egin dudalako. Tradizionalak exijitzen duen zorrozatasuna gustatzen zait. Baina oinarri tradizionala duen dantza garaikidea ere asko gustatzen zait. Ikasturte honetan zehar, adibidez, Haatik konpainiak Erreterriako Dantzagunean antolatutako egitasmoan parte hartuko dut eta oso kontentu nago. Aiert Beobidek zuzenduko du ikastaroa eta niretzat erronka ederra da».

Horrez gain, Pasai Donibanen dantza klaseak ematen hasiko da haurrei, eta horrek ere ilusioa egiten dio. «Nik irakasle onak izan ditut bidean, ni dantzara lotzen asmatu dutenak. Gustatuko litzaidake nik ere berdina lortzea nire ikasle txikiekin, dantzara gerturatzeko eta dantzara lotzea».

Berak, behintzat, pasioz bizi du. «Nik izugarri gozatzen dut dantza egiten eta txapelketako urduritasun eta estutasun hori asko gustatzen zait. Dantza bakoitzak irauten duen minutu eta erdi hori topera bizi dut. Sentsazio oso berezia da».

Jakitun da bidea ez dela erraza, batez ere norberak ireki behar duelako. «Aurrera begira ikusten ditut aukerak. Iaz, adibidez, epaile hasi nintzen gazte txapelketetan. Izugarri gustatzen zait mundu hau». •

amagoia.mujika@gaur8.info